

FINANSAL KURUMLAR

REKABETİN YENİ KOŞULLARI

Banka dışı finansman şirketleri adaptasyon döneminde şirketlerin ihtiyaç duyacağı alanlarda finansman yaratmak için kolları sıvadı.

Adil Uçar

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman şirketlerini kapsayan banka dışı finansal şirketler için 2019 daralma yılıydı. Bütün gözler, uygulanmaya başlanan Yeni Ekonomi Programı ile birlikte ekonominin toparlanmaya başlamasıyla 2020'ye dikilmişti. 2019'da sektör aktif toplamı 123 milyar, özkaynak büyüklüğü 24 milyar, net karı 3,2 milyar, müşteri sayısı ise 3,5 milyon idi. Alacak miktarı ise 2019'da toplamda 106 milyar lira seviyesindeydi. Ne var ki Covid-19 pandemisi nedeniyle evdeki hesap çarşıya uymadı. Beklenen hızlı büyüme tam anlamıyla gerçekleşmedi. 2020'nin dokuz aylık konsolide verilerine bakıldığında aktif toplamı 141 milyar, özkaynakların ise 26,5 milyar liraya çıktığı görülürken, müşteri sayısının 2,8 milyona düşmesi dikkat çekiyor. Sektörün toplam alacak miktarı ise ilk dokuz ayda 119 milyar liraya çıkmış durumda.

ALT SEKTÖRLERDE HACİM ARTTI

Pandemi etkisini İNBUSINESS için değerlendiren Finansal Kurumlar Birliği Başkanı Aynur Eke bu dönemde reel sektöre desteklerinin devam ettiğini alt sektörler bazında da iş hacminin arttırıldığını söylüyor. Leasing sektöründe yaşanan daralmanın sebebi ise firmaların kapasite artırımını ya da yenileme yatırımlarını pandemi döneminde askıya almaları oldu. Eke önemli bir noktaya da dikkat çekiyor: "Buna rağmen gerek yenilenebilir enerji gerekse tekstil ve makine tarafında ortaya çıkan uzun vadeli finansman talebi bankalar yerine daha çok leasing firmalarında karşılandı."

Pandeminin Finansman Şirketleri üzerindeki etkisi ise artan araç talebi oldu. Pandemi sebebi ile toplu taşıma, uçak, otobüs gibi ulaşım araçlarından kaçınılması ve bel-

Finansal Kurumlar Birliği Başkanı Aynur Eke

ki de daha önemlisi kur hareketine bağlı fiyat artışlarından dolayı değeri koruma güdüsü ile yüksek bir araç talebi ortaya çıktı. Ne var ki küresel pandemi koşulları sıfır kilometre araç üretim ve ithalatını kısıtladığından, talebin bir kısmı ikinci el araçlara yöneldi. Şirketler hem sıfır hem ikinci el araçlara yönelik kredi talebini karşıla-

arak olumlu bir dönem yaşadı. Faktoring sektörü de firmaların ilave bir teminata ihtiyaç duymadan kendi vadeli alacaklarıyla işletme finansmanı yaratma, vadesi gelmiş alacakları öteleme, yapılandırma konularında bu süreçte KOBİ'lere destek oldu. Eke, "Ne var ki özellikle kamu bankalarının düşük faizli kredi fonlamalarının da büyük etkisiyle bankacılık sektörüne kayan talepler nedeniyle sektörümüzün toplam finans içindeki payı 2018 yılı rakamlarına erişemedi" tespitinde bulunuyor.

ADAPTASYON DÖNEMİ

Sektör için 2021, 2020'nin ve pandeminin öğrettikleri üzerine kurgulanan stratejilerin öne çıktığı bir yıl olacak. Dijital alt yapıya sahip lojistik, teknoloji, e-ticaret ve onlara bağlı binlerce tedarikçi firmanın yer aldığı sektörler beklentilerinin çok ötesinde iş yaptı ve piyasanın ayakta kalmasını sağladı. Bu gelişme banka dışı finansman şirketlerinin de dikkatini çekti. Aynur Eke bu 'pandemik adaptasyon' döneminden öğrendiklerini 2021'de uygulamaya başlayacaklarını söylüyor. Eke'ye göre 2020'de yapılamayan ve eksikliği çokça ortaya çıkan dijital altyapı yatırımları önemli bir finansman talebi de yaratacak; "Daha kısa vadeli, parçalı ama tabana yaygın içerikte olacağını öngördüğüm bu talebi banka dışı finans şirketlerimizin önemli ölçüde karşılayacağını ve buna hazır olduklarını düşünüyorum."

REKABET DEĞİŞİYOR

Önümüzdeki dönemde gerek leasing, gerekse finansman şirketlerinin küçük boyutlu ancak çok sayıda makine, teçhizat, araç hatta paket yazılım alımının finansmanı için strateji geliştirmeleri gerekiyor. Şirketler 2021 stratejileri arasına fonlama planla-

ması, borçlanma araçlarının çeşitlendirilmesi başlıklarını aldı bile.

Elbette söz konusu olan sadece dijital altyapıyı finanse etmek değil. Banka dışı finans şirketlerinin de bu adaptasyon döneminde kendi dijital altyapılarına yatırım yapması gerekiyor. Eke sektördeki dijital dönüşümü şu sözlerle anlatıyor: "Taleplerin alınması, değerlendirmesi ve onay süreçlerinin yanı sıra operasyonel akışlarını dijital ortamlara aktarabilen banka dışı finans kurumları en az müşteri şikayeti ile maksimum pay alma fırsatını lehlerine çevirebilecek. Faktoring şirketlerinin de tabana yaygın ve parçalı tedarikçi alacaklarını finanse edecek dijital alt yapıları hayata geçirmek için 2021'i önemli bir fırsat hatta rekabette baskı yaratacak bir yıl olarak görüyorum."

Görünen o ki banka dışı finansman şirketleri bir yandan yeni döneme adapte olmaya çalışan şirketlerin ihtiyaç duyduğu finansmanı bir yandan da yapacakları yatırımlarla kendi adaptasyonlarını sağlayacak. 2021 banka dışı finansman şirketleri için hiç olmadığı kadar hareketli geçecek.

FAKTORİNG

Alacak Büyüklüğü

2019: **34** milyar TL

2020: **37** milyar TL

Aktif Büyüklük

2019: **37** milyar TL

2020: **41** milyar TL

İşlem Hacmi

2019: **130** milyar TL

2020: **100** milyar TL

FINANSAL KİRALAMA

Alacak Büyüklüğü

2019: **49** milyar TL

2020: **57** milyar TL

Aktif Büyüklük

2019: **58** milyar TL

2020: **70** milyar TL

FINANSMAN ŞİRKETLERİ

Alacak Büyüklüğü

2019: **23** milyar TL

2020: **25** milyar TL

Aktif Büyüklük

2019: **27,5** milyar TL

2020: **29,7** milyar TL

İşlem Hacmi

2019: **17** milyar TL

2020: **19** milyar TL